

dag Mag. *Roland van den Bussche*, uit Roeselare, tot nieuwe rector (61).

In de K.A. tot 1600 vinden we nog, in mei 1563, *Antoon Wante* geciteerd als ludimagister (62). Gezien ook J. Hacke in 1553 ludimagister werd genoemd, waar rector werd bedoeld (63), was Wante wellicht een opvolger van Van den Bussche in het rectoraat.

A. DEWITTE

DE WOONPLAATSEN VAN J. L. VIVES EN ZIJN ECHTGENOTE TE BRUGGE

Wanneer Jan Lodewijk Vives, de beroemde Spaanse humanist en filosoof, zich omstreeks 1521 te Brugge vestigde, nam hij zijn intrek in een huis, dat toebehoorde aan een rijke Spaanse koopman, Petrus de Aguirra. Dit huis stond in de Korte Vlamingstraat, het gedeelte van de Vlamingstraat tussen het Beursplein en de Vlamingbrug.

Naderhand verhuisde Vives naar de Lange Winkel, de huidige Spanjaardstraat. Intussen was zijn weldoener, Petrus de Aguirra, op 20 april 1522 gestorven. Wellicht is hij in het huis van de Lange Winkel verder tot zijn afsterven blijven wonen en is het aldaar dat hij de heilige Ignatius van Loyola, bij een van zijn bezoeken aan Brugge, ter tafel heeft uitgenodigd (1).

Vives overleed op 6 mei 1540 en werd in de Sint-Donaaskerk te Brugge begraven. De dag van zijn uitvaart werden ook de klokken van de Sint-Gilliskerk geluid, waarschijnlijk omdat hij op de Sint-Gillisparochie woonde. De Korte Vlamingstraat en de Spanjaard-

(61) *Id.*, fol. 247.

(62) *K.A. 1547-1713*, fol. 76.

(63) *K.A. O. L. Vrouw, 1529-1554*, fol. 246 v.

(1) Zie : A. VIAENE, *Ignatius van Loyola te Brugge, 1528-1530*, in *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis „Société d'Emulation” te Brugge*, dl. XCIII (1956), blz. 145-155.

straat behoorden tot in 1804 tot de laatstgenoemde parochie (2).

Op 24 mei 1524 trouwde Vives met Margaretha Valdaura, dochter van Bernard Valdaura, een te Brugge gevestigd Spanjaard (3). Of deze vrouw na het afsterven van haar beroemde echtgenoot in het huis van de Spanjaardstraat is blijven wonen, is niet bekend. Wel weten wij, dat zij op 25 augustus 1543 eigenares is geworden van een deftige woning aan de noordoostzijde van de Zakwijnstraat, de huidige Grauwwerkersstraat te Brugge. En het ligt voor de hand, dat zij dit huis zal aangeworven hebben om het zelf te bewonen.

In tegenstelling met de woonplaatsen van Vives, kan het huis dat zijn weduwe heeft aangekocht, nauwkeurig bepaald worden. Het komt overeen met de gebouwen thans gemerkt E, 2 en E, 4 van de voormelde Grauwwerkersstraat.

Vives zelf is nooit eigenaar van onroerende goederen te Brugge geweest. Zijn biografen zijn het er over eens dat zijn financiële toestand niet schitterend was. Dat zijn weduwe nu in staat was een welgelegen en deftige burgerswoning aan te kopen - vroeger waren het twee huizen geweest - wijst er op dat haar financiële toestand niet bepaald slecht kon genoemd worden.

De aanwerving van een eigendom door de weduwe van Vives is een bijzonderheid, die in de literatuur over de beroemde Spanjaard tot nog toe onbekend was. We laten derhalve de tekst van de akte, waarbij deze aanwerving geschiedde, hierna integraal volgen.

1543 augustus 25. — *Ten overstaan van schepenen van Brugge doen Jacob de Deckere en zijn vrouw, Barbara van Westbusch, overdracht van een huis, staande aan de noordoostzijde van de Grauwwerkersstraat, aan Margaretha Valdaura, weduwe van Jan Lodewijk Vives.*

(2) Betreffende de woonplaatsen van J. L. Vives te Brugge, zie: A. DUCLOS, *Bruges, histoire et souvenirs* (Brugge, 1910), blz. 520, 526; E. REMBRY, *De bekende pastors van Sint-Gillis* (Brugge, 1890-1896), blz. 713-714; E. VANDEN BUSSCHE, *Luiz Vives, célèbre philosophe du XVIe siècle. Notes biographiques*, in *La Flandre*, dl. VIII (Brugge, 1876), blz. 291 en volg.

(3) Over Margaretha Valdaura, zie: H. DE VOCHT, *Literae virorum eruditorum ad Franciscum Craneveldium, 1522-1528* (Leuven, 1928), voornamelijk blz. 273.

Heede, Foret, XXV in ougst XVc XLIII. - Dat camen Jacob de Deckere, filius Pieters, ende joncvrauwe Barbara, filia van wylent Willem van Westbusch, zyne wettelicke ghezelnede, als erfachtighe ende proprietarissen van den naerscreven parcheele van huusinghen met huere pertinenciën hiernaer breedere verclaert, alzo ons scepenen voorseid ten passeirne van desen souffisantelicken bleec by den inspectie ende lecture van eender acte van vercoopinghe van denzelven parcheele ghehouden metter bernende keerse in de Nieu-camere deser voornoemde stede up den vichthiensten dach van decembre in 't jaer duust vyfhondert twee ende veertich, ondertee-kent per C. Ghyselin, greffier van der vierschare der zelve stede, duer dewelcke dese jeghenwoordeghe lettren van ghiften ghefixeirt ende ghezeghelt zyn, ende ghaven halm ende wettelicke ghifte joncvrauwe Margriete, filia senior Bernaert Valdaura ende weduwe van wylent mynen heere meestre Lowys Vives, present ende accep-terende t'huere ende huere n aercommers vryen eyghendomme ende proffyte, van twee huusen, nu één wuenste zynde, tsamen ende neffens elcanderen staende binnen deser voors. stede ten voor-hoofde in de Zackwynstraete die men nu heet de Graeuwercker-straete, an de oostzyde van diere, jeghens 't Scroodershuus ghenaemt 't *Peerdekin* (4), daerof het eene ende 't meeste van beeden metten bardenen ghevele ende ghenaempt *Sint Jan* staet neffens den huuse van senior Alonso de Sancta Gadea (5) in de voors. straete, nu bewuent by Antonio de Villa Franca (6), an de zuudzyde an d'een zyde, ende het andere huus daer hier ooc ghifte of gehgheven wort met een steenen ghevele ende alle zynen pertinentiën staat neffens den huuse ende huutghanghe met eenen poortkine van den par-cheele ghenaempt *De Morinne*, staende ten voorhoofde in de Corte Vlamyncstraete, nu bewuent by senior Pedro de Pores (7), an de noordzyde an d'ander zyde; achterwaerts streckende dit voornoemde parcheel met een ghepaveirt platskin ende een cysterne der binnen

(4) Over de ligging van het huis 't *Peerdekin* en de verder ver-noemde huizen *De Morinne* en *Sint Jan*, zie: L. GILLIODTS - VAN SEVEREN, *Les registres des „Zestendeelen” ou le cadastre de la ville de Bruges de l'année 1580*, in *Annales de la Société d'Emulation de Bruges*, dl. XLIII (1893), blz. 262, 263.

(5) Over deze persoon worden nadere gegevens verstrekt in L. GILLIODTS - VAN SEVEREN, *Cartulaire de l'ancien Consulat d'Espagne à Bruges* (Brugge, 1901-1902), blz. 272, 276, 281, 291, 295, 299, 328, 421, 445.

(6) Van deze persoon wordt eveneens gewag gemaakt in het-zelfde werk, blz. 4, 537.

(7) Ook van Pedro de Pores is sprake in hetzelfde werk blz. 4, 498.

ende een kuebene der bachten anne; ende voort zo tzelve parcheel van vooren tot bachten, onder, boven ende an allen zyden, ghestaen ende ghelegghen es; met zevens ende dertich scellinghen acht penninghen grooten ende zes myten tsjaers, onder landtcheyns ende eeuwelicke cheyns, ghaende huut een van den voors. twee huusen, te wetene : het zuuderste, ghenaempt *Sint Jan*, die men ter date van desen niet en wiste te nomene hoe, wanneer noch te wat termynen men die ghalt; voort met eenen drooghen harynck ghaende jaerlycx huut den anderen huuse ter noordtzyde derneffens staende. Ende de voornoemde Jacob de Deckere ende joncvrauwe Barbara, zyn wyf, over hemlieden ende over hueren naercommers, wedden garant cum clause van taillable.

In kennessen.

Brugge, Stadsarchief, *Protocol van Pieter de Smet, klerk van de vierschaar van Brugge, over de jaren 1539-1552*, blz. 379-380.

A. SCHOUTEET

SCHILDERIJEN UIT DE VOORMALIGE HEILIG-SACRAMENTSKAPEL TE BRUGGE

In de XVIIIe eeuw stond aan de westzijde van het huidige Simon Stevinplein te Brugge een openbare kapel toegewijd aan het Heilig Sacrament. Zij was bij de aanvang van de eeuw, op de plaats waar een heiligschennis gepleegd werd, ten teken van openbaar eerherstel opgericht geworden (1). Naar ooggetuigen mededelen waren

(1) In de voorgevel kwam het volgende chronogram voor: SACRO DEI SACRAMENTO, waaruit bleek dat de kapel in 1701 gebouwd werd. Over deze kapel zie: A. OCKET, *Gedenk-stukken raekende de parochiale kerk van Sint-Salvator in de stad Brugge beginnende van haere stifting in de zevende eeuw tot het begin der negentiende eeuw*, oorspronkelijk handschrift in het bezit van Baron E. de Béthune te Marke, pp. 392-393; B.-J. GAILLIARD, *Kronijk der stad Brugge of tijdrekenkundige beschrijving sedert derzelve oorsprong tot op heden*, Brugge, 1849, pp. 286-287; A. DUCLOS, *Bruges. Histoire et Souvenirs*. Brugge, 1910, p. 495. Wij betuigen onze oprechte dank aan de h. M. De Duytsche, beambte bij de Gemeentelijke Commissie van Openbare Onderstand van Brugge die onze aandacht op het probleem heeft gevestigd.